

TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 6822

Tarih : 20.03.2024

10/1139

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı'nın açıklamalarına göre 2018 Genel Seçimlerinde ve 2019 Yerel Seçimlerinde sığınma evlerinde bulunan her 5 kadından 4'ü oy kullanamamıştır. Belediyelere bağlı ve Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı'na bağlı sığınma evlerinde bulunan kadınların siyasete katılımının önündeki engellerin araştırılması, sığınma evlerinde bulunan kadınların yaşadığı eşitsizlik halleri ve şiddetin tüm yönleriyle incelenmesi, eşitsizliği derinleştiren sorumluların ve uygulamaların açığa çıkarılması, şiddeti ve eşitsizliği giderecek gerekli tedbirlerin alınması amacıyla Anayasanın 98. ve TBMM İç Tüzüğü'nün 104. ve 105. maddeleri uyarınca Meclis Araştırma Komisyonu kurulmasını arz ederiz. 19.03.2024

Sümeyye BOZ
Muş Milletvekili

GEREKÇE

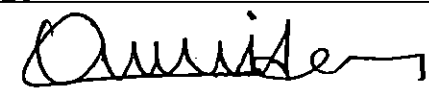
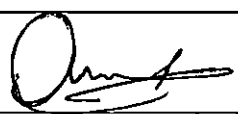
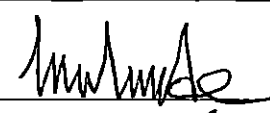
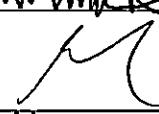
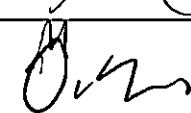
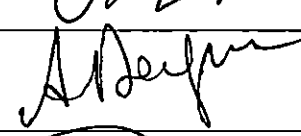
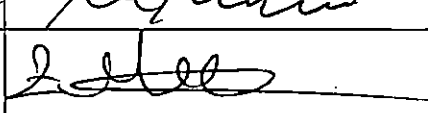
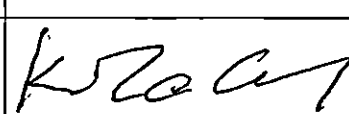
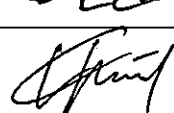
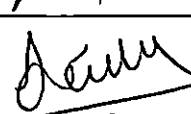
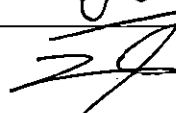
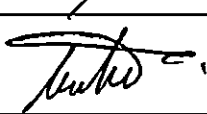
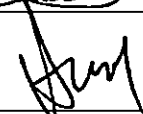
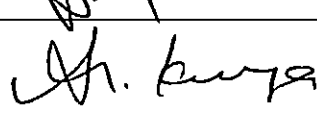
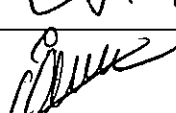
İstanbul Sözleşmesi'nin kaldırılmasının ardından kadına yönelik şiddet ve katliamlar artarak devam etmiştir. 2024 yılı ocak ve şubat ayında 38'i şüpheli olmak üzere toplamda 105 kadının katledilmesi, bir günde neredeyse iki kadının erkekler tarafından katledildiğini göstermektedir. Ocak 2013 – Kasım 2023 tarihleri arasında Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı'na bağlı Şiddeti Önleme Merkezlerine (ŞÖNİM) 1 milyon 360 bin 27 kadının başvuru yaptığı açıklanmıştır. 10 yıllık bu şiddet verileri, bir günde 366 kadının saldırıya uğramış olduğu anlamına gelmektedir. Yani bir günde en az 1 kadın katledilirken, 366 kadın saldırıya uğramaktadır. Kayıtlara geçmeyen şiddet ve katliam verileri de düşünüldüğünde söz konusu saldırıların boyutu vahimdir. Şiddetten sığınmak üzere Bakanlığın tabiriyle “konuk evlerine” başvuran kadınların sayısı azımsanamayacak derecedir. Sığınma evlerinde bulunan kadınlar ise seçme ve seçilme hakkı gibi birçok haktan mahrum kaldığı bilinmektedir.

En az 7 seçim boyunca, 2009 yılından itibaren, sığınma evlerindeki kadınların oy kullanamadığı kamuoyuna yansımıştır. Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı'nın açıklamalarına göre 2018 Genel Seçimlerinde ve 2019 Yerel Seçimlerinde sığınma evlerinde bulunan her 5 kadından 4'ü oy kullanamamıştır. Bakanlık oy kullanma talebinde bulunan kadınların güvenliklerinin sağlandığını açıklamıştır. Ancak söz konusu uygulamanın birçok risk taşıdığı, kadınların çok ciddi güvenlik kaygısı olduğu açıktır. Türkiye Kadın Hakları Federasyonu, YSK'nin koruma kararı aldırarak kadınlara yönelik tedbirlerinin yetersiz olduğunu, koruma kararı aldırılmamış ama sığınma evine gitmiş kadınların nerede oy kullanacağına dair ibare bulunmadığını ifade etmiştir. 2019 yerel seçimlerinde sığınma evlerinde kalan yaklaşık 30 bin kadın, adreslerinin Yüksek Seçim Kurulu'nun (YSK) internet sitesinden öğrenilebileceği endişesiyle sandık başına gitmediği kamuoyuna yansımıştır.

2024 Yerel Seçimleri yaklaşırken sığınma evlerinde bulunan kadınların büyük çoğunluğunun oy kullanamaması, güvenlik endişesiyle oy kullanmaktan imtina etmesi, hali hazırda şiddetten sığındıkları mekânda dahi şiddetin devam ettiği anlamına gelmektedir. Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı'na bağlı Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü'nün eylem planlarından olan Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Eylem Planında (2009-2013) ve Kadının Güçlenmesi Strateji Belgesi ve Eylem Planında (2018-2023), kadınların siyasete ve karar alma süreçlerine katılımı demokrasinin temel koşulu olarak belirtilmiştir. Dolayısıyla söz konusu şiddetin devam etmesi, sığınma evlerinde bulunan kadınların adreslerinin bulunması kaygısıyla oy kullanamaması demokrasiyle bağdaşmamaktadır.

Belediyelerin Belediye Kanuna aykırı bir şekilde sığınma evleri açmaması sorununun yanı sıra birçok sığınma evinin yerlerinin bilindiği iddiası da kadınların hayatını tehlikeye atmaktadır. Kadına yönelik şiddetin derinleştiği, kadın katliamlarının sistematik olarak devam ettiği bir süreçte kadınların oy kullanmasının sadece seçim süreçlerinde gündeme gelmesi, çok boyutlu bir şiddet biçimi olarak tartışılması gereken bir meseledir.

Bu nedenle, Belediyelere bağlı ve Aile ve Sosyal Hizmetlere bağlı sığınma evlerinde bulunan kadınların siyasete katılımının önündeki engellerin araştırılması, sığınma evlerinde bulunan kadınların yaşadığı eşitsizlik halleri ve şiddetin tüm yönleriyle incelenmesi, eşitsizliği derinleştiren sorumluların ve uygulamaların açığa çıkarılması, kadın kurumlarıyla ve sivil toplum kuruluşlarının görüşleri de alınarak kadınların maruz kaldığı şiddeti ve eşitsizliği giderecek çözüm önerilerinin sunulması ve hayata geçirilmesi elzemdir.

1	Şinan Çiptçineke	Van	
2	ÇİÇEK OTLU	İSTANBUL	G. Otlı
3	MAHMUT DİNDAR	VAN	
4	NEJLA DEMİR	AĞRI	
5	HALİDE TÜRKOĞLU	DİYARBAKIR	
6	ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU	KOCAELİ	
7	ÖZGÜL SAKİ	İSTANBUL	
8	AYŞEGÜL DOĞAN	ŞIRNAK	
9	Mehmet Kamaç	DİYARBAKIR	
10	ZÜLKÜF UÇAR	VAN	
11	KAMURAN TANHAN	MARDİN	
12	HÜSEYİN OLAN	BİTLİS	
13	SEVİLAY ÇELENK ÖZEN	DİYARBAKIR	
14	YILMAZ HUN	İĞDIR	
15	ÖZNUR BARTİN	HAKKARİ	
16	SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ	SİİRT	
17	ALİ BOZAN	MERSİN	
18	ADALET KAYA	DİYARBAKIR	
19	ÖMER ÖCALAN	ŞANLIURFA	
20	HEVAL BOZDAĞ	AĞRI	